

CYNGOR SIR CEREDIGION

Adroddiad i'r:	Pwyllgor Ymddiriedolwyr Elusennau
Dyddiad y cyfarfod:	29 Mehefin 2023
Teitl:	Llyfrgell ac Ystafell Ddarllen Ceinewydd
Pwrpas yr adroddiad:	Derbyn yr adborth i'r ymgynghoriad a'r argymhellion ynghylch y camau nesaf
	Er penderfyniad

1. CEFNDIR

1.1 Bydd yr Aelodau'n cofio i'r Pwyllgor ar 26 Medi 2022 benderfynu ynghylch y canlynol:

- bod achlysur cy-pres wedi codi dan s.62(1)(e)(i) o Ddeddf Elusennau 2011;
- *cynnig, yn amodol ar ymgynghoriad, mai diben newydd yr ymddiriedolaeth i'w gynnig i'r Comisiwn Elusennau yw datblygu addysg trigolion Ceinewydd*;
- *penderfynu bod swyddogion, ar ran yr ymddiriedolaeth, yn cynnal ymarfer ymgynghori fel y nodir ym mharagraffau 5.4-5.6 o'r adroddiad hwn gan gynnwys cyfnod ymgynghori a fydd yn hwy na 6 wythnos. Bydd canlyniadau'r ymgynghoriad yn cael eu dwyn yn ôl i'w hystyried gan y Pwyllgor unwaith y bydd wedi'i gwblhau.*

2. YMGYNGHORIAD CYHOEDDUS

2.1 Lansiodd ymgynghoriad cyhoeddus ar wefan y Cyngor ar 27/02/2023 a barodd am 10 wythnos tan 07/05/2023. Roedd yr ymgynghoriad yn gofyn i'r cyhoedd a oeddent yn cytuno â diben newydd arfaethedig yr ymddiriedolaeth sef 'datblygu addysg trigolion Ceinewydd'. Os nad oeddent yn cytuno, gofynnwyd iddynt nodi pa ddiben arall y byddent yn ei gynnig ac at beth y dylai asedau'r ymddiriedolaeth gael eu defnyddio er mwyn cyflawni'r diben arall hwn.

2.2 Gwnaeth Swyddfa'r Wasg y Cyngor gefnogi'r ymgynghoriad drwy gyhoeddi datganiad i'r wasg (a oedd yn cynnwys y Cyngorydd lleol) a rhannu negeseuon ar y cyfryngau cymdeithasol ar wahanol adegau o'r ymgynghoriad i godi ymwybyddiaeth. Hefyd, cafodd ymgynghoreion penodol yng Ngheinydd eu hysbysu bod yr ymgynghoriad wedi'i lansio ac roedd y rhain yn cynnwys y canlynol:

- Y Cylch Meithrin;
- Cyngor Tref Ceinewydd;

- Ysgol Gynradd Ceinewydd
- Clwb Pêl-droed Ceinewydd;
- Neuadd Goffa Cei Newydd;
- Llyfrgell Gymunedol Ceinewydd;
- Partneriaid y Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus.

2.3 Yn garedig iawn, gosododd Llyfrgell Gymunedol Ceinewydd bosteri ynglŷn â'r ymgynghoriad yn y Llyfrgell ac yn Neuadd Goffa Ceinewydd ynghyd â chaniatáu i fersiynau papur o'r ymgynghoriad gael eu cadw yn y llyfrgell rhag ofn y byddai defnyddwyr y llyfrgell yn dymuno llanw copïau caled.

2.4 Cafwyd 32 o ymatebion ffurfiol i'r ymgynghoriad (28 ar-lein a 4 ar bapur) ynghyd â 9 sylw o dan bostiad Facebook y Cyngor ynglŷn â'r ymgynghoriad. Mae'r ymatebion llawn i'r ymgynghoriad ffurfiol, yn yr iaith y daethant i law i'w gweld yn Atodiad 1. Mae Atodiad 2 yn rhoi crynodeb o'r prif themâu a godwyd yn yr ymatebion ynghyd â'r themâu hynny a nodir yn y sylwadau Facebook.

2.5 Fel y gwelwch o'r ymatebion i'r ymgynghoriad, cytunodd dwy ran o dair (heb gynnwys y ddau na atebodd y cwestiwn hwn) â'r cynnig i newid diben yr ymddiriedolaeth i'r canlynol: 'datblygu addysg trigolion Ceinewydd'. O ganlyniad i hyn, gall yr ymddiriedolaeth ystyried penderfynu gwneud cais i'r Comisiwn Elusennau i newid diben yr ymddiriedolaeth ond argymhellir na ddylid gwneud hyn hyd nes y bydd y defnydd y bwriedir ei wneud o asedau'r ymddiriedolaeth yn gliriach oherwydd mae'n bosib y bydd angen caniatâd y Comisiwn ar gyfer hynny hefyd ac felly gellid cyflwyno hyn oll mewn un cais.

2.6 O ran y cwestiwn ynghylch yr hyn y dylid ei wneud ag asedau'r ymddiriedolaeth i hyrwyddo'r diben newydd, fe sylwch fod nifer o themâu wedi'u cyflwyno ond nid oedd un thema benodol wedi dod i'r amlwg. Mae angen i'r Pwyllgor fod yn ymwybodol y bydd angen i unrhyw ddefnydd a wneir yn y dyfodol gyd-fynd â'r diben addysgol felly mae'n annhebygol y byddai defnyddio'r safle fel lle parcio, caffi rhyngwyd, tai cymdeithasol, canolfan groeso ac ati, yn addas.

2.7 Fodd bynnag, mae'n glir o'r ymgynghoriad bod y cyhoedd yn dymuno i'r safle gael ei ddefnyddio gan mai dim ond un person (drwy sylw ar Facebook) a awgrymodd y dylid gwerthu'r safle.

3. Y CAMAU NESAF

3.1 Wrth ystyried a ydy'r safle yn addas i'r cyhoedd ei ddefnyddio yn y dyfodol, cynhaliodd y Gwasanaethau Eiddo archwiliad o gyflwr y safle ac mae'r adroddiad i'w weld yn Atodiad 3.

3.2 Yn dilyn sylwadau'r Gwasanaethau Eiddo am y coed ar y safle, mae'r Tîm Cynnal a Chadw Tiroedd wedi bod allan i gael golwg ar y coed ac ymddengys fel petaent mewn cyflwr da. Nid oes arwyddion amlwg o unrhyw broblemau neu ddifrod i'r eiddo cyfagos ond efallai y byddaiocio'r brigau/coed yn rhywbeth i'w ystyried yn y blynyddoedd nesaf yn ddibynnol ar fwriad yr ymddiriedolaeth ar gyfer y safle yn yr hirdymor.

- 3.3 Hefyd, mae'r gât i'r eiddo bellach wedi'i chloi a'r bwriad yw gorchuddio'r hen arwydd oedd yn dangos oriau agor y llyfrgell. Ar ôl siarad â Chyngor Tref Ceinewydd ynglŷn â'u hysbysfwrdd, ymddengys bod yr hysbysfwrdd yn un eithaf hen ac na fydd yn cael ei ddefnyddio mwyach gan fod y gât bellach wedi'i chloi.
- 3.4 Fel y gwelwch yn y casgliad sydd wedi'i nodi yn yr adroddiad am gyflwr y safle, nid yw'r adeilad bellach yn addas i'w ddefnyddio a byddai angen buddsoddiad sylweddol i sicrhau ei fod yn cyrraedd y safon angenrheidiol. Awgrymir mai'r ateb gorau yn ariannol fyddai dymchwel yr adeilad a datblygu ar y tir moel.
- 3.5 Ar hyn o bryd, mae gan yr ymddiriedolaeth hon £1,015.84. Ar ôl cael trafodaeth â'r Adran Gyllid, dywedwyd bod yna gost ar gyfer datgysylltu'r trydan ar y safle yn ddiweddar a bod y Cyngor wrthi'n ail-godi tâl ar yr ymddiriedolaeth am y trydan a ddefnyddiwyd ers i'r eiddo fod yn wag ar 1 Tachwedd 2021 felly mae'n bosib y bydd y swm hwn wedi'i gymryd yn dilyn y broses ail-godi tâl. Bydd y Pwyllgor yn derbyn diweddariad am hyn yng nghyfarfod nesaf y Pwyllgor pan mai'r gobaith yw y bydd sylw wedi'i roi i'r broses o ail-godi tâl.
- 3.6 Serch hynny, ni fyddai £1,015.84 yn ddigon o arian ar gyfer gwneud y gwaith dymchwel a/neu ailddatblygu'r safle ac felly er mwyn symud ymlaen, awgrymir bod y Pwyllgor yn ystyried gofyn i gymuned Ceinewydd a fyddai gan grŵp o unigolion neu sefydliad ddiddordeb mewn ymgymryd â'r safle at ddiben addysgol (naill ai un a gynigiwyd fel rhan o'r ymatebion i'r ymgynghoriad neu un arall) a cheisio am arian grant i ariannu'r defnydd hwnnw yn ôl yr angen. Fel y digwyddodd yn achos Neuadd Goffa Ceinewydd, mae'n debygol iawn y byddai'r corff sy'n dyfarnu'r grant yn ei gwneud hi'n ofynnol i'r grŵp/sefydliad ymgymryd â phrydles y safle, rhywbeth y byddai angen caniatâd y Comisiwn Elusennau ar ei gyfer, ond mae'r cam hwn yn bwysig fel y cam cyntaf i ganfod a oes diddordeb yn y gymuned i ymgymryd â'r safle am nad oes gan yr ymddiriedolaeth yr arian i ddymchwel/ailddatblygu.
- 3.7 Os nad oes awydd yn y gymuned i ymgymryd â'r rôl honno, yn debyg i'r hyn a ddigwyddodd pan ddeliodd y Pwyllgor hwn ag ymddiriedolaeth hen Ysgol Tregaron lle'r oedd y gymuned yn dymuno defnyddio'r safle ond lle nad oedd yr un grŵp yn barod i ymgymryd ag ef, efallai y bydd angen i'r ymddiriedolaeth ystyried ai'r opsiwn gorau fyddai gofyn am ganiatâd y Comisiwn Elusennau i werthu'r safle a defnyddio'r elw o'r gwerthiant at ddibenion elusennol.

Argymhellion:

- 1. Nodi'r ymatebion i'r ymgynghoriad cyhoeddus;**
- 2. Cyhoeddi datganiad i'r wasg a chysylltu'n uniongyrchol ag ymgynghoreion penodol (yn debyg i'r rheiny y cyfeirir atynt ym Mharagraff 2.2. yn yr adroddiad hwn) i ofyn i drigolion Ceinewydd a fyddai gan unrhyw grŵp neu sefydliad ddiddordeb mewn ymgymryd â safle'r ymddiriedolaeth at ddibenion addysgol a cheisio arian grant at y diben hwnnw. Bydd y dyddiad cau ar gyfer ymatebion un mis ar ôl cyhoeddi'r datganiad i'r wasg / cysylltu â'r**

ymgyngoreion. Bydd adroddiad yn mynd gerbron cyfarfod nesaf y Pwyllgor.

Rhesymau dros y penderfyniad:	y	Er mwyn hyrwyddo amcanion yr ymddiriedolaeth elusennol
Atodiadau:		Atodiad 1 – Ymatebion llawn i'r ymgynghoriad cyhoeddus (yn yr iaith y daethant i law). Atodiad 2 – Crynodeb o'r prif themâu a godwyd yn yr ymatebion i'r ymgynghoriad. Atodiad 3 – Adroddiad y Gwasanaethau Eiddo ar ôl archwilio'r safle
Pennaeth Gwasanaethau:	y	Elin Prysor – Swyddog Arweiniol Corfforaethol y Gwasanaethau Cyfreithiol a Llywodraethu
Swyddog Adrodd:		Louise Harries – Cyfreithiwr
Dyddiad:		06/06/2023